A°. 1827. N°. 42.

LEYDSCHE COURANT.

VRIJDAG DEN 6 APRIL.

FRANKRYK.

PARYS den 31 Maart. De lijkdienst voor den Hertog de la Rochefoucault Liancourt, heeft gisteren in de Kerk de l'Assomption (het Kerspel, waaronder de Hertog behoorde) plaats gehad.

Ten tien uren des morgens, hebben de eleves van de school der Kunsten en Wetenschappen te Chalons, waarvan de aanzienlijke overledene langen tijd de algemeene opzigter en weldoener was geweest, zich in zijn hotel vereenigd, en met eigene handen, het lijk naar de kerk gedragen. Een aanzienlijke toevloed der gedistingueerdste mannen begeleidde den lijkstoet, aangevoerd wordende door den Hertog d'Estissac, oudsten zoon van den overledenen, en door zijne geheele familie. De Hertog van Doudeauville droeg een der vier punten van het doodkleed, eene deputatie uit de Kamer der Pairs, en eene van de Akademie der Wetenschappen, waartoe de Hertog behoord had, woonden de plegtigheid bij.

Na den Godsdienst maakten zich de jongelieden gereed, om de hulde, waarmede zij de plegtigheid begonnen hadden, voort te zetten tot aan de barriere de Clichy, door de doodkist met eigene handen te dragen tot aan de grenspaal, waar zij den afgestorvenen een eeuwig vaarwel zouden zeggen moeten.

Dadelijk nogtans naderde de Hoofd-officier van een der detachementen, die den lijkstoet eskorteerden, verklarende, dat er een verbod tusschen beide gekomen was, om het lijk anders dan in de lijkkoets te vervoeren, en gaf zijn voornemen te kennen, om met geweld het bevel te volbrengen, dat hij bekomen had.

Dit kwam zoo onbegrijpelijk voor, vooral na de betamelijke wijze, waarmede de overbrenging van het hotel des Hertogs tot in de kerk geschied was, dat de jongelieden vermeenden aan een mondelingsch verbod der militaire magt, waartoe geene wet of bekende policieordonnantie bevoegde, omtrent een gebruik, waarvan eene menigte, nog niet zeer lang geleden, voorbeelden bestonden, die zelfs niet de minste klachten verwekt hadden, dat zij zich gereed maakten hunne onschuldige hulde voort te zetten. De vermelde officier gebruikte dadelijk geweld: men bragt de bajonnetten op het geweer; verscheidene jongelieden werden gewond, en onder, die verschrikkelijke wanorde lieten de dragers de doodkist varen, zij viel op de aarde en bleef eenigen tijd in het slijk liggen.

Eindelijk werd zij op de lijkkoets geplaatst en de stoet begaf zich op weg. De verontwaardiging vermengde zich in aller harten met de smart, dat eene zoo droevige gebeurtenis de rouwe der laatst bewezene eer vermeerderen moest.

Aan de barriere gekomen hield de lijkstoet stil. De Heer Baron Dupin, Hoogleeraar bij het Conservatoire der kunsten en handwerken, hield eene lijkrede over den overledenen. De Graaf Alexander de la Rochefoucault, zijn tweede zoon, bedankte de jongelieden en verzocht hen van zich rustig naar hunne woningen te begeven, hetgeen zij met eenen Godsdienstigen eerbied gedaan hebben.

De *Etoile* van den 2 April merkt aan, dat de administratie, het dragen van het lijk naar de kerk, wel toeliet *op verzoek der familie*; maar dat, volgens de bestaande reglementen, de vervoering van de kerk naar de begraafplaats in een rijtuig geschieden moest; dat de Commissaris der policie in dit geval gemeend had, er met de familie in de Sacristij over te moeten spreken, en met dezelve overeengekomen was, om het lijk in de lijkkoets te plaatsen, ten einde niet de achtbare deputatien en den aanzienlijken lijkstoet te noodzaken, om den ganschen weg van de kerk naar de barriere de Clichij, door den regen te voet af te leggen.

Maar, mag men vragen, zou de hulde der jongelieden, aan hunnen geliefden voormaligen opzigter toegebragt, die verpligting aan de deputatien en den verderen lijkstoet onvermijdelijk hebben opgelegd, ware het, in alle gevallen, niet betamelijk en raadzaam geweest, om de vorige jeugdige dragers, van die schikking en van de redenen, waarom, vooraf beleefdelijk te verwittigen? En is eindelijk met die verklaring overeen te brengen de volgende brief, door den derden zoon van den Hertog de la Rochefoucault - Liancourt, aan den Redacteur van *le Courier des Pays-Bas* geschreven?

„Ik zal slechts een woord zeggen over het verschrikkelijk tooneel, hetgeen er bij de lijkstatie van mijnen vader heeft plaats gehad.

„Met welk regt belet de policie eene familie om het lijk van een burger, met de handen, in plaats van met een rijtuig, te doen vervoeren?

„Waartoe dient zulk een bevel?

„De volkshulde, zoo vereerend voor hem, die ze verdiend heeft, is afgelegd, zoodra de wil om ze te bewijzen, gebleken is."

(*get.*) De Graaf *Gaetan de la Rochefoucault.*

De volgende brief, van den Advokaat Claveau, dien wij uit een der Fransche dagbladen overgenomen hebben, verspreidt, zoo het ons toeschijnt, eenig verder licht over deze gebeurtenis. Ziet hier dezelve:

„De val der doodkist van den achtbaren Hertog de la Rochefoucault - Liancourt, te midden der kweekelingen van Châlons en der personen, die ze door tegenstrijdige beweegredenen betwistten, heeft mij doen ijzen; zij dwingen mij daadzaken te openbaren, welke ongetwijfeld de openbare smart vermeerderen zullen.

„De stichter van de groote school der kunsten, was van de voogdijschap der kweekelingen ontzet; maar hunne liefde had men hem niet kunnen ontnemen. Afwezig, volgde hij hen overal.

„Op het tijdstip, dat de onrusten, waarvan geheel Frankrijk de oorzaak kent, in de school uitbarstten, wanneer hij wist, dat verscheidene kweekelingen waren vastgezet, toen hij vernam, dat zij gingen verschijnen op de bank der beschuldigden, voelde hij zijne toegenegenheid voor hen verdubbelen, en hij snelde hun te hulp. Zijn vermogen, zijne pogingen, zijne zorgen, alles had hij veil om ze te redden; hij vergat zijnen een en tachtigjarigen ouderdom, en voelde niets dan het lijden zijner kinderen. Hij zette mijnen ijver als advokaat der kweekelingen te werk: hij bezielde mij. Ik bezit eene menigte brieven, die hij mij schreef, en waarin zijne liefde voor de menschheid, de verhevenheid zijner denkbeelden, zijn eerbied voor de orde, en zijne vereering der openbare vrijheden doorstraalt.

„Deelgenoot geworden van zijne edele onderneming, heb ik eene memorie uitgegeven, waarin ik de vijanden der school bestrijde, en ik heb te Reims voor de kweekelingen gepleit. Zij zijn met eenparigheid van stemmen vrijgesproken.

„De Hertog de la Rochefoucault Liancourt voedde hen in de gevangenis; toen zij in vrijheid waren, heeft hij voor het lot van elk hunner gezorgd.

„Hij schreef mij eens: „Ik bid u, dat mijn naam „niet genoemd worde: vooreerst zoude het volstrekt „mogelijk zijn, dat het nadeel deed aan onze pogingen, en dan ook heb ik eene onverwinnelijke afkeer „voor de openbare lofuitingen: ik zoek in alle omstandigheden, waarin ik mij bevind, mijn pligt te „vervullen, en ik heb genoeg aan het getuigenis van „mijn geweten: het is nog eenmaal zeer opregtelijk „dat ik u bezweer, niet van mij te spreken."

Ik heb gehoorzaamd; maar de dood heeft mij ongelukkiglijk van mijne verpligtingen ontheven.

(*get.*) *A. G. Claveau*, Advokaat.

Wij vinden in de *Constitutionnel* (onder het afdrukken dezer ontvangen) van den 2den April, een stuk, hetwelk door den Graaf Alexandre de la Rochefoucault, mede aan de Redactie der *Etoile* schijnt toegezonden te wezen, immers bij het postscriptum van dat dagblad, d. d. 3 April, wordt de ontvangst van dien brief wel gemeld, maar het stuk, als niet oorspronkelijk onderteekend zijnde, nog niet publiek gemaakt.

— Aan den Redacteur van de *Constitutionnel:*

PARYS den eersten April.

MIJN HEER!

„Door mijne familie gelast, om den nevensgaanden brief in uw dagblad te doen plaatsen, verzoek ik u, zulks in uw eerstvolgend nummer te doen.

„Ik heb de eer te zijn enz.,

„De Graaf ALEX. DE LA ROCHEFOUCAULT.

„De kinderen en klein-kinderen van den Hertog de la Rochefoucault Lancourt, oordeelen het aan de nagedachtenis van hun vader en aan hunne eer verschuldigd te wezen, om het publiek in te lichten, omtrent de naauwkeurigheid van het gebeurde, hetgeen hun ongeluk vermeerderd heeft, op den 30 Maart l. l., bij de overbrenging, welke van het woonhuis des overledenen tot aan de barriere de Clichij, waar het lijk op het rijtuig geplaatst werd, dat het naar zijn landgoed Liancourt vervoeren moest, heeft plaats gehad.

„Zij zullen zich van alle aanmerkingen onthouden, omdat zij voor hunne verontwaardiging niet kunnen instaan.

„De familie was onbewust van het blijk van erkentelijkheid, dat de oude kweekelingen van Châlons aan hunnen weldoender wilden geven; wanneer zij kwam om het lijk te volgen, vond zij het gedragen wordende door de jongelieden; de vier punten van het doodkleed werden gehouden door de Hertogen Doudeauville en d'Uzes, den Markies Desolles, alle drie Pairs van Frankrijk, en door den Heer Raynouard, oud-permanente Secretaris der Fransche Akademie. De lijkstoet begaf zich in de grootste orde op weg, kwam in de Magdalena kerk aan, waar, gedurende den dienst de voormalige kweekelingen de Catafalque omschaarden, en alle met kalmte en stichting ten offer gingen. Na het eindigen van den lijkdienst, hernamen de kweekelingen de doodkist van de catafalque geligt, en bereidden zich om hem naar de barriere de Clichij te dragen. Op de trappen zelve der Kerk verklaarde een man, die van niet het minste uitwendig teeken eens policie-beambten voorzien was, stellige last te hebben, om dit bewijs van verknochtheid te beletten, en eischte van de gewapende magt om het lijk op de lijkkoets te doen plaatsen. Dit bevel verbitterde alle de jongelingen, die weigerden om er aan te gehoorzamen. De familie, de gisting merkende, welke dit bevel voortbragt, deed nuttelooze pogingen om de voormalige kweekelingen tot bedaren te brengen. Er ontstond eene twist tusschen de jongelieden, die het lijk niet wilden verlaten, en de soldaten, die het hun wilden ontrukken; de doodkist viel. . . .

(*Het vervolg op den kant van deze bladz.*)

„De jongelieden, verpligt om voor het geweld te zwichten, weenden van eene zoo waardige vracht te moeten laten varen, maar zij volgden den stoet tot aan de barriere, waar de gewapende magt hen verliet. Toen schaarden zich de jongelieden in eenen grooten kring; men hoorde met stichting eene redevoering aan, vol vuur en waarheid, uitgesproken door den Baron Charles Dupin. Na het eindigen der redevoering werd de doodkist op een ander rijtuig geplaatst en begaf zich op weg, gevolgd door alle de ondergeteekenden.

„De Hertog VAN ESTISSAC, de Graven ALEXANDRE, GAETAN, FRANCK, OLIVIER, FREDERIC, JULES DE LA ROCHEFOUCAULT, de Prins ALDOBRANDINI, en de Graaf MONTAULT."

— Bij het openen der zitting van heden, heeft de Kamer der Pairs, op voorstel van den Hertog de Choiseul, en na de Heeren Baron Pasquier, Markies de Sémonville en den Hertog de Praslin gehoord te hebben, den groot Referendaris belast, om berigten in te winnen, omtrent de gebeurtenissen, die gisteren, bij de lijkplegtigheden van den Hertog de la Rochefoucault, hebben plaats gehad.

Voorts zijn de discussien over het militaire Wetboek voortgezet.

— De Prokureur des Konings heeft mede eene instructie bevolen omtrent de schandelijke gebeurtenissen, die bij de lijkstatie van den Hertog de la Rochefoucault, hebben plaats gehad.

— In de Kamer der Gedeputeerden, heeft men na het gehoord rapport over eenige verzoekschriften van geen bijzonder openbaar belang, de discussien over de wet op de Houtvesterij voortgezet.

— Een Telegrafisch berigt, heden ontvangen, meldt, dat de Heer Lafitte, door het Kies-collegie van Bajonne, tot lid van de Kamer der Gedeputeerden benoemd is, met 79 stemmen tegen 35.

De huizen der kooplieden en negocianten der straten Bourdonnais, Deux Boules, Chevalier du Guet en bijgelegene straten, zijn verlicht geworden, zoodra men de benoeming van den Heer Lafitte tot Gedeputeerde, in dat gedeelte van Parijs, vernomen heeft.

— De Heer Charraud, horologiemaker-diamantwerker, werd heden morgen voor de correctionele regtbank gevoerd, ter zake van contraventie tegen de wet van brumaire an. 6; als hebbende een zak-uurwerk gekocht, hetgeen niet op het register geboekt was.

De Commissaris van policie zich bij den horologiemaker vervoegd hebbende, gaf deze den Heer Cristophe op, als den man van wien hij het gekocht had. Men deed hem roepen, en de Commissaris wilde hem in den achterwinkel ondervragen. Als de Heer Charraud zich hier tegen verzette, liet de Commissaris dezen arresteren, en men bond hem de armen in zijn eigen huis.

Bij het verhoor verhaalde de Heer Charraud dit gebeurde, hetgeen aanleiding tot een incident gaf.

De President Bavaux. — Waarom heeft u de Commissaris van policie doen binden? Hebt gij hem mishandeld? — Neen, Mijnheer.

De Heer Joffres, Advokaat van den Heer Charraud, doet opmerken, dat, ofschoon er slechts over eene enkelde contraventie gehandeld werd, hij echter niet alleen was gebonden geworden, maar ook sedert den 13 Maart, van elf ure des morgens tot den volgenden

(*Het vervolg op de volgende bladz.*)

dag ten één uur, gevangen gehouden was in de soldatenwacht van de plaats du Chatelet, dat men hem van daar gebragt had naar de zaal Saint-Martin, en hier tot eerst den 15 Maart, ten vier ure, op bevel van den Rigter van instructie ontslagen was.

De President: Deze daadzaken vereischen eene opklaring voor de justitie. Het tribunaal verzendt de zaak tot over acht dagen, om den Commissaris van policie te dagvaarden, en de personen, welke getuigen van die daden geweest zijn.

— Brieven van de grenzen van Turkye melden, dat de Porte aan den Pacha van Egypte verklaard heeft, dat zij de belofte om hem het eiland Candia af te staan, niet kon ten uitvoer brengen, en dat die afstand slechts de beloning konde zijn van de medewerking der Egijptische troepen tot den oorlog van Morea. Van eene anderen kant verzekert men, dat de Divan zijne weigering daar op grondt, dat de Europesche Mogendheden niet gaarn het eiland Candia in de handen der Egijptenaren zien zouden. Overigens verspreidde zich het gerucht, dat Ibrahim-Pacha, in die omstandigheden, met elken dag de bevelen van zijnen Vader te gemoet ziet, om Morea te verlaten en naar Egijpten terug te keeren.

— *den 2 April.* De 5 pCts. zijn 99 fr. 60 c.; 3 per Cents 70 fr. 20 c. Bank-Actien 1015.

NEDERLANDEN.

LEYDEN den 5 April. Volgens de Engelsche papieren van den 30 Maart, kan men Lord Liverpool nog bezwaarlijk verstaan; hoe zeer zijn gezondheid betert. Z. M. werd de volgende week te Londen verwacht, vóór dien tijd zouden er geene maatregelen genomen worden. De geconsol. 82 en 5 achtste a 3 vierde Exchequer-biljetten 41 a 42 premie, Mexikaansche 70 en 3 vierde a 71, Columbiaansche 40 en 1 half a 3 vierde, Braziliaansche 67 en 1 half, Portugeesche 76, Russische 87 en 1 half a 88, Cortes 12 en 1 vierde a 1 half, Grieksche 15 en 3 vierde.

Van de Factorij te Batavia heeft men, onder dagteekening van den 13 December l. l., zeer aangename tijdingen ontvangen, onder anderen, dat een der voornaamste hoofden der opstandelingen zich onderworpen, gijzelaars gegeven, en zich verbonden heeft, om Diepo Negoro te helpen tot onderwerping brengen.

ZEE-TIJDING.

Sedert onze laatste zijn in Tessel binnengekomen M. Charlau, C. van Zameren, G. L. Roperhoff, en J. D. Heusnes, van Surinamen, G. D. Flik, van Lissabon, S. B. Bakker, A. Kouwenhoven, J. Dreuth, en H. J. Beekman, van Bordeau, J. L. Holst, van Dramme.

Kapt. E. D. Dekker, van Surinamen in Tessel binnen, heeft op 46° n. breedte, 23° lengte w. van Greenwich, gepraaid, het schip *den Amstel*, Kapt. M. Charlau, den 14 Februarij van Suriname naar Amst. vertrokken.

Het schip *de Schelde*, Kapt. C. Veeneberg, van Antwerpen naar Batavia, op de Schelde gestrand, is den

(*Het vervolg op den kant van deze bladz.*)

30 Maart zonder hulp van stoomboot of ligters, drijvende met klein zeil voor de vloed op, te Antwerpen terug, en den volgenden dag aldaar in het drooge Dok gekomen.

Het schip *de Dochter Alida*, Kapt. H. D. Duit, van Londen naar Rotterdam, zoude volgens een brief van Rotterdam van den 28 Maart, op de Vlaamsche banken verongelukt zijn, er waren reeds van de lading 94 balen Katoen aangespoeld, en van Ostende meldt men van den 29 dito, dat de Visscherssloepen nog eenige balen Katoen aangebragt hadden, zoo dat reeds meer dan 100 geborgen waren, gemerkt R. C. et C°., J. F. T., in eene ruit en B. B. met nommers, welke men dacht afkomstig te zijn van het gemelde schip *de Dochter Alida*, Kapt. H. D. Duit, uit hoofde dat men eene brieventasch opgevischt had, welke onder meer andere papieren, het manifest van genoemd schip bevatten. Ook vreesde men aldaar, dat drie visschers sloepen, welke den 16 dito naar zee gezeild en nog niet terecht waren, verongelukt zoude zijn; eenig wrakhout van een derzelve was aangespoeld en opgevischt.

De schooner *Veneroton*, Kapt. L. Rönblom, van Teneriffen, te Bremen gearriveerd, is, volgens een brief van Bremen van den 23 Maart, na op de plaats waar voorheen de Baak gestaan heeft, gestoten te hebben, met verlies der groote mast en vol water, met hulp van loodsen op het sleeptouw in de haven gebragt geworden.

Het schip *Louisa*, Kapt. J. Baetjer, van Bremen naar Tampiko, op Langluckjezand gestrand, is, volgens een brief van Bremen van den 23 Maart, na dat twee kanen met goederen gelost waren, vol water gelopen en dien morgen door het volk en de loodsen verlaten geworden, de Kapt. had twee Blankenezer Evers tot assistentie aangenomen, om zoo veel mogelijk van het schip en de lading te bergen.

De schepen *Carl Heinrich*, Kapt. H. Heldt, van Rio de Janairo, *the Cuilaw*, Kapt. C. Ellis, van Boston beide naar Hamburg, bij Cuxhaven gestrand, zijnde den 22 Maart weder vlot geworden.

De schepen *Hercules*. Kapt. Norden, en *Hercules*, Kapt. J. Grass, te Gefle thuisbehorende en met zout naar Gefle bestemd, zijn, volgens een brief van Gothenburg van den 13 Maart, aldaar, bij het inkomen der haven gezonken, doch het volk gered.

Het te Dronthem, thuisbehorende schip *Aletta en Dorothea*, Kapt. Stabel, van Cette naar Bergen, is, volgens een brief van Lerwich van den 20 Maart, omtrent 12 mijlen van die haven gestrand, doch, na het lossen der lading, weder afgebragt en lag toen in veiligheid.

Het schip *Hiram*, Kapt. Jackson, van Demerary, op de Main, te Whitstable gestrand, is, volgens een brief van Whitstable van den 29 Maart, in een lekken staat, weder afgebragt.

Aangaande het schip *Johanna Maria*, Kapt. J. A. Schoonefeldt, van Tremblade naar Antwerpen, te Scilly lek binnen, meld van Scilly van den 27 Maart, dat hetzelve heeft moeten lossen om te repareren.

Het schip *Celia*, Kapt. Sherwood, van Batavia naar Londen, te Milford binnen, heeft den 25 Maart de reis voortgezet.

Het schip *de Hoop*, Kapt. W. Kuit, van Rott. naar Leverpool, is den 23 Maart te Cowes binnengelo[o]pen.

Te Leyden bij de Wed. ANTHONY DE KLOPPER EN ZOON, op de Breedestraat.